

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

05.05.2021

Lēmums Nr. 4-02/40

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Daugavpils pilsētas dome, adrese: K. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401;
e – pasts: info@daugavpils.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.– 2027. gadam (turpmāk – Attīstības programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Daugavpils pilsētas domes (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 30. marta vēstule Nr. 1.2.–8/530 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas izstrādei*”, iesniegums “*Par plānošanas dokumenta Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums), Daugavpils pilsētas domes 2021. gada 11. februāra lēmums Nr. 59 (prot. Nr.4, 9.§) “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu*” ar Darba uzdevumu, Ilūkstes novada domes 2021. gada 28. janvāra sēdes lēmums Nr. 7 “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu*” ar Darba uzdevumu un Daugavpils novada domes 2021. gada 1. februāra sēdes lēmums Nr. 2747 “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums ar Darba uzdevumu), Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Daugavpils RVP) 2021. gada 18. marta vēstule Nr.2.3/623/DA/2021 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 26. marta vēstule Nr. 4.8/1771/2021–N “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*” un Veselības inspekcijas 2021. gada 25. marta vēstule Nr. 4.6.2.–1 “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Pašvaldības ieskatā Attīstības programmai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams, ņemot vērā to, ka: 1) izstrādājot Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu, tam tika piemērota Stratēģiskā novērtējuma procedūra un

Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumam tika izstrādāts Vides pārskats¹, 2) spēkā esošajam Daugavpils novada teritorijas plānojumam 2012.–2023. gadam tika piemērota Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un izstrādāts Vides pārskats². Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.–2023. gadam īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojums tika iesniegts Birojā 2019. gadā³; 3) Attīstības programmas izstrādē tiks integrēta spēkā esošā Ilūkstes novada attīstības programma 2020.–2026. gadam, kurai Birojs pieņēma lēmumu nepiemērot Stratēģisko novērtējumu⁴, bet Ilūkstes novada teritorijas plānojumam 2019.–2030. gadam tika veikts Stratēģiskais novērtējums⁵; 4) Attīstības programma paredz ņemt vērā arī iepriekšējo plānošanas dokumentu īstenošanas periodā noteiktos vidēja termiņa uzstādījumus, struktūru un koncepciju; 5) jaunu infrastruktūras objektu būvniecība Daugavpils pilsētā un jaunveidojamā Augšdaugavas novadā plānota saskaņā ar attiecīgo pašvaldību teritorijas plānojumiem un 6) netiek paredzēts, ka Attīstības programma varētu būtiski ietekmēt citus plānošanas dokumentus, pastiprināt vai radīt vides problēmas, jo to paredzēts izstrādāt saskaņā ar pašvaldību teritorijas plānojumiem, t.i. plānošanas dokumentiem, kuriem ir veikts Stratēģiskais novērtējums.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 30. marta Birojā saņemta Pašvaldības 2021. gada 30. marta vēstule Nr. 1.2.–8/530 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas izstrādei*” un Iesniegums, ar kuru Pašvaldība informē, ka ir pieņemts Lēmums ar Darba uzdevumu. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumam ar Darba uzdevumu:
  - 2.1. Attīstības programma ietver administratīvās teritorijas: Daugavpils pilsētu, Daugavpils novadu un Ilūkstes novadu. Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programma tiks sagatavota, ņemot vērā Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, kurā tiks integrēti šobrīd spēkā esošie ilgtermiņa uzstādījumi Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijās līdz 2030. gadam, un izvērtējot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija 2030), Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.–2020. gadam, Latgales stratēģiju 2030, Latgales programmu 2010–2021, kā arī

¹ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2019>

² Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

³ Monitoringa ziņojums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings/monitoringa-zinojumi>

⁴ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2019>

⁵ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2018>

kaimiņu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un nozaru politikas plānošanas dokumentus. Attīstības programmas izstrāde tiks veikta saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem “*Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī*”.

- 2.2. Iesniegumā norādīts: “*uzsākot izstrādāt attīstības programmu grūti prognozēt paredzētās darbības – rīcības, kas atbilst likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām.*” Attīstības programmas izstrādes mērķis tiek vērsts uz pašvaldību noteikto (arī pastarpināto) funkciju nodrošinājuma kvalitātes un pieejamības raksturojumu un analīzi turpmākai šo resursu attīstībai. Attīstības programma nav vērsta uz pašvaldību teritorijas attīstības izmantošanu jeb funkcionālo zonējumu noteikšanu, to nosaka pašvaldību citi plānošanas dokumenti, t.i., teritorijas plānojums vai lokālpilnoojums. Attīstības programma vērsta uz Daugavpils pilsētas un jaunveidojamā Augšdaugavas novada teritorijas attīstību un dabas vērtību saglabāšanu, nodrošinot iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi un pakalpojumus, kā arī, uzlabojot pašvaldības pārvaldību un veicinot uzņēmējdarbības attīstību.
- 2.3. Saskaņā ar Darba uzdevumu attīstības programmas izstrādei noteikti šādi Attīstības programmas uzdevumi:
  - 2.3.1. īstenot izstrādes sākumposma aktivitātes – esošās situācijas izpēte;
  - 2.3.2. izvērtēt un ņemt vērā augstāka līmeņa un līdzīga līmeņa esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam, teritorijas plānojumus un tuvējo pašvaldību spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus;
  - 2.3.3. apzināt un ņemt vērā iepriekš izstrādātos Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada plānošanas dokumentus, ilgtspējīgas attīstības stratēģijās noteiktos uzstādījumus, kā arī jau uzsāktos un plānotos infrastruktūras projektus;
  - 2.3.4. izstrādāt vienotu vidējā termiņa stratēģisko redzējumu, kopīgas rīcības plāna darbības un kopīgus investīciju projektus, kā arī saskaņot uzraudzības rādītājus.
- 2.4. Būtiskas vides problēmas vai vides kvalitātes pasliktināšanās saistībā ar pašvaldības vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenta – Attīstības programmas izstrādi nav sagaidāmas un šī Iesnieguma sagatavošanas laikā grūti prognozējamas.
- 2.5. Daugavpils pilsētas teritorijā neatrodas *Natura 2000* teritorijas. Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā nav izveidota neviena īpaši aizsargājamā dabas teritorija (turpmāk – ĪADT) (noteikta ar normatīvo aktu), bet pilsētā esošie dabiskie biotopi un atsevišķas būves nodrošina pilsētā augstu bioloģisko daudzveidību: sastopami dižkoki, aizsargājamas zīdītāju, putnu, augu un kukaiņu sugas. Kā bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas, kuru potenciāls ir nākotnē tās izveidot par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – Ruģeļu dīķu teritorija, Baltijas sikspārņu kolonija Daugavpils cietokšņa nocietinājumos, Ķīru kolonijas Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā, Gubišces ezers, pilsētas mežu un mežparku teritorijas. Jebkura veida, t.sk. vides un dabas resursu aizsargjoslas vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentā – Attīstības programmā netiek noteiktas. Tas ir teritorijas plānojuma, lokālpilnoojuma un detālpilnoojuma izstrādes uzdevumu risinājums.
- 2.6. Daugavpils novada teritorijā atrodas vairākas ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijas: aizsargājamo ainavu apvidi: “*Augšdaugava*”, “*Augšzeme*” un “*Nīcgaļu meži*”, kā arī dabas liegumi: “*Glušonkas purvs*”, “*Ilgas*”, “*Ļubasts*” (*Natura 2000*), “*Medumu ezera salas*”, “*Sventes ezera salas*”, “*Sasaļu mežs*” (*Natura 2000*) un “*Tīrās sūnas*”

purvs" (*Natura 2000*), dabas parki: "*Daugavas loki*", "*Medumu ezeraine*", "*Silene*" (*NATURA 2000*) un "*Svente*". Novada teritorijā izvietoti arī vairāki dabas pieminekļi: ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi "*Nīcgales Lielais akmens*", "*Sandarišķu karengravas*", "*Viļņu avots*", "*Mālkalnes avots*", "*Daugavas Vārti*" (Slutišķu un Ververu kraujas), kā arī dendroloģiskie stādījumi "*Hofenbergas parks*", "*Jaunsventes parks*", "*Juzefovus parks*", "*Medumu parks*", Naujenes mežniecības svešzemju koku stādījumi, Rozališķu parks, Višķu "*Vītoli*" dendroloģiskie stādījumi un aizsargājamās alejas Medumu aleja un Grancovas aleja.

- 2.7. Ilūkstes novada teritorijā atrodas vairākas ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijas: aizsargājamo ainavu apvidus "*Augšzeme*", dabas parki "*Dvietes paliene*" un "*Svente*" (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū "*Augšzeme*"), dabas liegumi "*Kinkauskus meži*", "*Raudas meži*", "*Pašulienes meži*", "*Baltmuižas purvs*", "*Pilskalnes Siguldiņa*", "*Dvietes dumbrājs*", "*Bardinska ezers*" (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū "*Augšzeme*") un "*Skujines ezers*" (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū "*Augšzeme*"). Ilūkstes novada teritorijā atrodas 12 mikroliegumi, dabas pieminekļi aizsargājamā aleja "*Subates aleja*" un dižkoki.
  - 2.8. Detalizēti risinājumi ĪADT aizsardzībai ir iekļauti izstrādātajos dabas aizsardzības plānos. Attīstības programmā netiks paredzētas *Natura 2000* teritorijās un tām piegulošajās teritorijās tādas rīcības jeb pasākumi, kas būtu pretrunā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas normatīvo aktu prasībām un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas prioritātēm, ilgtermiņa un īstermiņa attīstības mērķiem. Jaunizstrādājamā Attīstības programma neienes jaunus aspektus Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada teritorijas attīstības plānošanā, kas varētu apdraudēt ĪADT aizsardzības režīmu.
3. Attīstības programmai izvirzītie izstrādes uzdevumi:
    - 3.1. Izstrādāt Attīstības programmu, paredzot katras pašvaldības specifiskās sadaļas un šādas kopīgās sadaļas: vienotu esošās situācijas analīzi, vidēja termiņa stratēģisko redzējumu, kopīgās rīcības plāna darbības un kopīgos investīciju projektus un saskaņotus uzraudzības rādītājus;
    - 3.2. Attīstības programmā integrēt šādu dokumentu redakcijas: izstrādes stadijā esošās Daugavpils pilsētas attīstības programmas un Daugavpils novada attīstības programmas atsevišķas sadaļas (esošās situācijas analīze, rīcības plāns, investīciju plāns) un spēkā esošo Ilūkstes novada attīstības programmu 2020.–2026. gadam.
  4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 5. un 6. punktos noteiktajam, veiktas konsultācijas ar VVD Daugavpils RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
    - 4.1. VVD Daugavpils RVP 2021. gada 18. marta vēstule Nr.2.3/623/DA/2021 "*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*", kurā VVD Daugavpils RVP vērsusi uzmanību, ka Ilūkstes un Daugavpils novados atrodas vairākas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*, tai skaitā aizsargājamo ainavu apvidi "*Augšdaugava*", "*Augšzeme*", "*Nīcgaļu meži*" un dabas parki "*Daugavas loki*", "*Svente*", "*Silene*", "*Medumu ezeraine*", "*Dvietes paliene*", kā arī ievērojams daudzums dabas liegumu, mikroliegumu, kā arī citu dabas vērtību. Kopumā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas pārklāj ievērojamu Daugavpils un Ilūkstes novadu teritorijas daļu, tādēļ, lai izvērtētu plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz *Natura*

2000 teritorijām, VVD Daugavpils RVP ieskatā Attīstības programmai būtu nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

- 4.2. DAP administrācijas 2021. gada 26. marta vēstule Nr. 4.8/1771/2021–N “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*”, kurā DAP administrācija norādījusi uz Augšdaugavas novada teritorijā esošajām dabas vērtībām un antropogēno ietekmi uz tām, tostarp saistībā ar mežsaimniecisko darbību, derīgo izrakteņu ieguvī, tūrismu un publiskajiem pasākumiem. DAP administrācija sniegusi priekšlikumus Attīstības programmas izstrādei, atzīmējot: “*visās sadaļās būtu nepieciešams iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, ainaviski vērtīgajās teritorijās un no bioloģiskās daudzveidības viedokļa vērtīgajās teritorijās.*” Līdz ar to Attīstības programmas ietvaros būtu izstrādājams rīcību kopums, kas nodrošinātu, ka minētajās teritorijās antropogēnā slodze tiktu kontrolēta, un šajās jutīgajās teritorijās tiktu saglabāti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamo augu, putnu sugu dzīvotnes, tiktu nodrošinātas meža aizsargfunkcijas, tiktu mazināta mežu fragmentācija, tiktu novērsta/samazināta erozijas procesu attīstība, kā to nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums un Latvijas ainavu politikas pamatnostādnes. DAP administrācija paudusi viedokli, ka Stratēģiskā novērtējuma procedūru nepieciešams piemērot Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas ilgtspējīgajai attīstības stratēģijai, savukārt Attīstības programmai nav nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, jo tā pēc būtības ir pasākumu kopums ilgtspējīgajā attīstības stratēģijā noteikto uzstādījumu sasniegšanai.
- 4.3. Veselības inspekcijas 2021. gada 25. marta vēstule Nr. 4.6.2.–1 “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”, kurā Veselības inspekcija uzskata, ka Attīstības programmas risinājumi nav saistīti ar Likuma 1. un 2. pielikumā noteikto darbības īstenošanu un neparedz darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt iedzīvotāju dzīves kvalitāti, radīt sabiedrības veselības riskus. Jaunā dokumenta izstrāde nav saistīta ar būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām salīdzinājumā ar iepriekš plānoto. Līdz ar to Veselības inspekcija neuzstāj uz Stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam. Vienlaicīgi Veselības inspekcija rekomendē plānošanas dokumenta izstrādāšanas laikā pievērst uzmanību jautājumiem, kam ir būtiska ietekme uz vidi un cilvēka veselību: pasākumiem dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai, virszemes un pazemes ūdensobjektu apsaimniekošanai un kvalitātei, objektu pievienošanai centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, atkritumu apsaimniekošanu, trokšņa piesārņojumam un prettrokšņa pasākumiem, virszemes ekoloģiskajai situācijai.
5. Attīstības programma nav ietverta to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Attīstības programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:
- 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.

divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.

5.3. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Attīstības programmu paredzēts izstrādāt kā jaunu plānošanas dokumentu ar mērķi definēt vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu, lai sasniegtu Stratēģijā izvirzītos stratēģiskos mērķus. Attīstības programma ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tās realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem, proti Stratēģijai un teritorijas plānojumiem. Saistībā ar minēto konstatējams:

5.3.1. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam Attīstības programma tiks izstrādāta, ņemot vērā Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, kurā tiks integrēti šobrīd spēkā esošie ilgtermiņa uzstādījumi Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijās līdz 2030. gadam, izvērtējot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija 2030), Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.–2020. gadam, Latgales stratēģiju 2030 un Latgales programmu 2010–2021. Atbilstoši Darba uzdevumam Attīstības programmā paredzēts integrēt izstrādes stadijā esošo Daugavpils pilsētas attīstības programmu 2021.–2027. gadam, Daugavpils novada attīstības programmas⁶ atsevišķas sadaļas (esošās situācijas analīze, rīcības plāns, investīciju plāns) un spēkā esošo Ilūkstes novada attīstības programmu 2020.–2026. gadam⁷.

5.3.2. Ņemot vērā to, ka pašvaldību attīstības programmu iecerēm netika konstatēta būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, attīstības programmām Stratēģiskais novērtējums nav bijis piemērots: Daugavpils pilsētas attīstības programmai 2021.–2027. gadam Birojs 2020. gada 16. novembrī pieņēmis lēmumu Nr. 4–02/76 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*⁸, Daugavpils novada attīstības programmai Birojs 2011. gada 21. oktobrī pieņēmis lēmumu Nr. 74 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*⁹ un Ilūkstes novada attīstības programmai 2020.–2026. gadam Birojs 2019. gada 17. decembrī pieņēmis lēmumu Nr. 4–02/64¹⁰ *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*.

⁶ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_2977

⁷ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17683

⁸ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2020>

⁹ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2011>

¹⁰ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2019>

- 5.3.3. Iepriekšējā plānošanas periodā Stratēģiskais novērtējums ir bijis veikts un tā ietvaros Vides pārskats ir bijis izstrādāts Ilūkstes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013.–2030. gadam¹¹. Savukārt Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2014.–2030. gadam Birojs 2014. gada 20. februārī pieņēmis lēmumu Nr. 7 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*¹², un Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.–2030. gadam Birojs 2016. gada 16. septembrī pieņēmis lēmumu Nr. 50. *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*¹³.
- 5.3.4. Vienlaikus Stratēģiskais novērtējums tika veikts un atbilstoši izstrādāts Vides pārskats visu Stratēģijā iekļauto administratīvo vienību teritorijas plānojumiem: Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumam (Biroja 2019. gada 25. februāra atzinums Nr.4–03/3¹⁴), Daugavpils novada teritorijas plānojumam 2012.–2023. gadam (Biroja 2012. gada 17. decembra atzinums Nr. 40¹⁵) un Ilūkstes novada teritorijas plānojumam 2019.–2030. gadam (Biroja 2018. gada 15. novembra atzinums Nr. 4–03/13¹⁶).
- 5.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, no kuriem daļai jau bijis veikts Stratēģiskais novērtējums, secināms, ka, izstrādājot Attīstības programmu nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus, investīciju prioritātes un uzsāktos vai daļēji īstenotos projektus. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentu paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Caurlūkojot plānošanas teritorijā iekļauto teritoriālo vienību (Daugavpils pilsēta, Daugavpils novads un Ilūkstes novads) spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka tie paredz pilnveidot un attīstīt arī infrastruktūru uzņēmējdarbības attīstībai, tomēr investīciju plāni, galvenokārt, saistīti ar esošās publiskās infrastruktūras sakārtošanu un uzturēšanu, jauni un ambiciozi infrastruktūras un industriālo teritoriju izveidošanas risinājumi Likuma 1. pielikuma darbību īstenošanai netika plānoti. Arī attiecībā uz jauno plānošanas dokumentu izstrādi no Iesnieguma neizriet, ka Attīstības programmas izstrādes mērķis būtu ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 3. divi *prim* pantam un 1., 2. pielikumā noteiktajām darbībām, tomēr šādu darbību paredzēšanu, Biroja ieskatā, pilnībā izslēgt nav iespējams.
- 5.5. Vērtējot to, cik lielā mērā plānošanas dokuments varētu būt pielīdzināms Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkta nosacījumam (ņemot vērā priekšnoteikumus paredzēto darbību īstenošanai), Birojs secina, ka, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka ar Attīstības programmas izstrādi varētu tikt paredzētas jaunas un būtiskas, vides stāvokli ietekmējošas izmaiņas, ja tās salīdzinātu ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka jaunā plānošanas dokumenta izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, kur vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga. Tomēr priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti ir jau ietverti citos plānošanas dokumentos – teritorijas plānojumos,

¹¹ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2013>

¹² Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2014>

¹³ Lēmums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2016>

¹⁴ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2019>

¹⁵ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

¹⁶ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2018>

un tie no Likuma viedokļa ir bijušu novērtēti (skatīt šā Lēmuma 5.3.4. punktu). Arī vērtējot plānošanas teritoriju un risinājumus kopskatā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam¹⁷ noteiktajiem izaicinājumiem, secināms, ka konkrētajai plānošanas teritorijai nav raksturīgas tik kompleksas vides problēmas, kuru risināšana varētu būt saistīta ar būtisku ietekmi uz vidi. Tādējādi – šādā aspektā nav konstatējams, ka plānošanas teritorijā specifisko vides problēmu risināšanai būtu paredzētas būtiskas jaunas ievirzes, ja tās salīdzina ar reģionam raksturīgo attīstības virzienu un prioritāšu ietvaru, kas Stratēģiskajam novērtējumam jau pakļaujamas plānošanas reģiona līmenī.

- 5.6. Vērtējot iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām (Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkts, 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts), Birojs ņem vērā VVD Daugavpils RVP un DAP administrācijas viedokli, jo pārmērīgas antropogēnās slodzes palielināšanās dabas teritorijās vai to tuvumā ir viens no priekšnoteikumiem pret pārmaiņām jutīgu teritoriju vērtības zudumam. Tomēr, vadoties no Birojā sniegtās informācijas, plānošanas teritorijā ar Attīstības programmu (salīdzinājumā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem) nav paredzēts noteikt nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un attīstības prioritātes jutīgām teritorijām ar telpisku piesaisti un būtisku negatīvu ietekmi, tai skaitā tādus, kas tieši saistīti ar mežistrādi un derīgo izrakteņu ieguvu. Vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādei dabas vērtību aizsardzības ziņā ir nozīmīga loma, tomēr konkrētas darbības ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām atbilstīgāk var novērtēt tieši teritoriju plānojumu izstrādes ietvaros. Pēc būtības vides institūcijas vispārēji vērš plānošanas dokumenta izstrādātājas uzmanību uz to, ka Attīstības programmā nepieciešams integrēt arī vides, dabas un ainavas aizsardzības apsvērumus, tomēr šāds nosacījums uz plānošanas dokumentu izstrādi attiecas arī gadījumos, kad tam netiek veikts Stratēģiskais novērtējums. Vienlaicīgi plānošanas dokumentu izstrādē jāņem vērā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrētā plānošanas dokumenta īstenošanai nav konstatējama tik būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ja tiek ievēroti institūciju izvirzītie nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei. Līdz ar to nav konstatējams, ka Attīstības programma atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts).
- 5.7. Vadoties no pieejamās informācijas nav konstatējams, ka Attīstības programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar nozīmīgiem avāriju riskiem un summārām ietekmēm. Tomēr, ja plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek identificētas/plānotas jaunas (iepriekš nevērtētas) darbības, kas saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, vai citas darbības ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, pašvaldībai atkārtoti jākonsultējas ar VVD Daugavpils RVP par nosacījumiem un Stratēģiskā novērtējuma procedūras nepieciešamību.
6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Attīstības programmai konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu

¹⁷Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam”

un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un plānus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Attīstības programmu, tiks ievēroti institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem.

7. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmai 2022.–2027. gadam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Pašvaldības 2021. gada 30. marta vēstule Nr. 1.2.–8/530 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas izstrādei*”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmai 2022.–2027. gadam.

Direktors

(*paraksts)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

1. Daugavpils pilsētas dome, e – pasts: info@daugavpils.lv;
2. Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.